

Mjesečnik udruge Zelena Istra

Kolovoz i rujan 2007.

**ŠTO VAM
DONOSIMO U OVOM
BROJU?**

**ZELENA ISTRA PRIJAVILA KONAČNI
PRIJEDLOG GUP-A NADLEŽNIM
INSPEKCIJAMA**

Kratak pregled aktivnosti

**Zelene Istre tijekom
kolovoza i rujna:**

- Konačni prijedlog GUP-a prijavljen inspekcijama
- Evaluacija projekta 4R+3E
- Završna svečanost projekta o upoznavanju prirodnih vrijednosti
- Viđena sredozemna medjvedica!
- O bioraznolikosti Jadrana za OŠ Monte Zaro
- Primjedbe na novi prijedlog zakona o zaštiti okoliša
- Eko-centar započeo s aktivnostima
- Prezentacija projekta Moja PUO
- Ljetne eko-radionice u Medulinu

ZELENI TELEFON

U kolovozu primili smo 15 dojava građana i to vezane za sljedeće probleme: buka 1, gradnja 1, otpad 2, razno 6, zelene površine 2, zrak 1, životinje 2.

U rujnu primili smo ukupno 23 dojave građana i to vezane za sljedeće probleme: buka 1, gradnja 1, zračenje 1, otpad 5, promet 1, šume 1, vode 4, zelene površine 8, zrak 1.

Više o slučajevima pročitajte na str. 5 i 6.

Pulsko Gradsко poglavarstvo usvojilo je konačni prijedlog Generalnog urbanističkog plana grada Pule početkom kolovoza ove godine. Pošto tijekom procedure usvajanja nisu poštovane odredbe Uredbe o javnoj raspravi o postupku donošenja prostornih planova, ali i zbog drugih nepravilnosti, u kolovozu smo uputili prijavu Upravi za prostorno uređenje Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva i Urbanističkoj inspekciji.

Prijedlog GUP-a u suprotnosti je s općim interesom u prostoru ali i sa strukom: evo samo nekih od rješenja koja nam se nameću: 10-ak novih hotela na zelenim površinama pulskog priobalja, 2 nove mega marine u pulskom zaljevu, gradnja u parkovima, cesta kroz park šumu, dvije ceste kroz Pragrande i sportski smještajni kapaciteti u njemu, zaklanjanje posljednjih slobodnih vidika na more 15-metarskim građevinama, 40-metarski poslovni tornjevi na obilaznicu u blizini Valmada, otimanje preko 200 hektara priobalja (bivših vojnih zona) na kojima se, umjesto prirodnog prostora za razvoj gradskih sadržaja, namjeravaju graditi isključivo ekskluzivni turistički sadržaji i to davanjem CIJELOG prostora u koncesiju. **Budući da projekt Brijuni rivijera ne pokriva niti jedan važeći plan, građani su u potpunosti isključeni iz uvida i rasprave o njemu.** Gdje su te studije razvoja, ekološke i socioekonomske studije koje opravdavaju takva rješenja? Zašto se u potpunosti ignorira projekt mlađih pulskih arhitekata Katarina 06, racionalan, maštovit, usklađen s potrebama razvoja grada? Kome bi to štetilo?

Aktivnosti Zelene Istre na uvažavanju mišljenja i uključivanju građana u izradu GUP-a započele su još 2002. godine, no Grad je za njih bio potpuno gluh. Ova je prijava, tako, samo kulminacija 5-ogodišnjeg ignoriranja mišljenja građana prilikom izrade tog urbanističkog plana, tako važnog za budućnost grada i kvalitetu života njegovih stanovnika.

Prijava je u postupku rješavanja. Od glasnogovornice MZOPUG dobili smo pismenu obavijest da Grad Pula nije pritisnut nikakvim rokom za donošenje GUP-a. Budući da je od javne rasprave i uvida u prijedlog GUP-a prošlo 3 i pol godine, da su građani Pule odavno zaboravili prijedloge planskih rješenja i ne znaju što su budući investitori uspjeli unijeti u međuvremenu u plan, **zathijevamo od Grada Pule ponovnu prezentaciju i javnu raspravu s obzirom na velike promjene koje su se u međuvremenu dogodile (Brijuni rivijera).**

20.8.2007., Dušica Radojčić

Evaluacija provedbe projekta "Prekogranični koncept 4R+3E"

Predstavnik Delegacije Europske komisije - donatora sredstava za realizaciju projekta "Prekogranični koncept 4R+3E", izvršio je 17. rujna 2007. godine u uredu Zelene Istre u Puli procjenu provedbe projekta. Predmet provjere bili su: način upravljanja projektom, održivost aktivnosti, inicijativa i dr. nakon svršetka projekta, nabava opreme i materijala, rezultati projekta,

administrativne i finansijske obaveze i drugo. **Izvješće o izvršenoj provjeri pohvalno opisuje način i rezultate provedbe projekta** u svakom od navedenih segmenata. Motiviranost i trud izvoditeljica projekta dobili su time zasluženo priznanje.

17.9.2007., Dušica Radočić

Završna svečanost projekta o upoznavanju prirodnih vrijednosti

U osnovnoj školi Ližnjan se 24. rujna održala završna svečanost povodom završetka projekta "Edukacija djece o lokalnim prirodnim vrijednostima". Projekt je povezao ližnjansku školu s Dječjim domom u Puli s ciljem upoznavanja lokalnih prirodnih vrijednosti kroz zajednička druženja, radionice i izlet u značajni krajobraz Donji Kamenjak. Djeca iz Pule su također naučila koje biljke rastu u ližnjanskom školskom botaničkom

vrtu, a uz pomoć učenika te škole zasađen je i mali botanički vrt u dvorištu Dječeg doma u Puli. Sadnja biljaka je izmamila mnoge osmijehe na lica jer su prstići u zemlji jako zabavan događaj, zaključila su djeca iz doma. Suradnju i novostečena priateljstva ćemo nastojati održati i osmislići dodatne aktivnosti za ubuduće.

24.9.2007., Milena Radošević

Sredozemna medvjedica ponovo viđena u našem dijelu mora!

Jedna je članica Zelene Istre imala veliku sreću u nedjelju - vidjela je sredozemnu medvjedicu! Evo što nam jejavila:

"Jučer sam vidjela sredozemnu medvjedicu na Monte Kopama! Malo prije zalaska sunca, sjedila sam na stijenama i odjednom čula kako disanje. Najprije sam pomislila da je ronioc, zatim sam vidjela široka leđa tamnosive boje s malim bijelim prugama. Nakon kraće pauze, ponovo je izvirila glavom i ...brkovima - bila je udaljena svega desetak metara od mene. Nisam znala što da

radim: teleobjektiv mi je bio u autu, pored mene u torbi sam imala normalan objektiv, koji nije za slikanje izdaljine, a sa strane makroobjektiv. Znala sam da nemam vremena promjeniti objektiv tako da sam nekoliko sekundi samo gledala, i dalje ne vjerujući svojim očima ... U zadnji trenutak sam ipak odlučila promjeniti objektiv i okinula fotku baš u trenutku kad je uranjala. Nakon toga više nije isplivala, najvjerojatnije jer sam je preplašila. Na toj jedinoj fotki vidi se samo rep..."

23.9.2007., Ingrid Ugussi

O bioraznolikosti Jadrana za učenike OŠ Monte Zaro

Na inicijativu učiteljice Slavice Čurković, u posjet Zelenoj Istri došli su učenici OŠ Monte Zaro tj. eko-grupa četvrtog razreda. Želja im je bila upoznati se s radom udruge za zaštitu okoliša. Ne bi li im posjet učinile što zanimljivijim aktivistice Zelene Istre pripremile su im radionicu o bioraznolikosti Jadrana. Uz pomoć zanimljivih video snimaka djeca su krenula na virtualni zaron u Jadransko podmorje. Ulazeći u dvorište ljutitoj pirki, vidjeli su i ježeve,

petrovo uho i salpe iz kluba morskih vegetarijanaca te hobotnicu Mimu i svakojaka druga čudesna koja obitavaju u livadama morske cvjetnice Posidonije. Djeca su s voditeljicama uz igru podijelila svoje doživljaje i iznenadila ih poznavanjem problema zagađenja mora. Za uspomenu su dobili prigodne edukacijske materijale Zelene Istre.

24.9.2007., Martina Hervat i Irena Burba

ZELENA ISTRA PO DRUGI PUTA UPUTILA PRIMJEDBE U IME MREŽE UDRUGA ZA ZAŠТИTU OKOLIŠA "ZELENI FORUM" NA NOVI PRIJEDLOG ZAKONA O ZAŠTITI OKOLIŠA U DIJELU KOJI SE ODNOŠI NA PROCJENU UTJECAJA NA OKOLIŠ I STRATEŠKU PROCJENU UTJECAJA NA OKOLIŠ

Primjedbe na novi prijedlog zakona o zaštiti okoliša – drugi put

13. rujna 2007. Vlada je usvojila novi prijedlog Zakona o zaštiti okoliša, koji se u mnogome razlikuje od prve verzije iz travnja ove godine. Jedan dio primjedbi udruga za zaštitu okoliša okupljenih u Zelenom forumu, koje je sastavila i uputila Zelenu Istru, je usvojen. No one najvažnije, premda zahtjevi nisu bili neumjereni, nisu:

- nije uvedena obaveza utvrđivanja sadržaja studija utjecaja na okoliš i sudjelovanje javnosti u toj ranoj fazi odlučivanja (utvrđivanje sadržaja studija je fakultativno),
- nije omogućeno nacionalnim ili regionalnim organizacijama za zaštitu okoliša u Hrvatskoj da preuzmu ulogu zainteresirane javnosti u slučajevima od nacionalnog interesa i izvan grada u kojima su registrirane bez obaveze dokazivanja pravnog interesa.

Stoga smo novim dopisom dostavili pregled usvojenih i neusvojenih primjedbi s molbom da se još jednom razmotri mogućnost njihovog usvajanja.

Jedino uvođenje i poštivanje tih načela osigurava "smanjivanje demokratskog deficit-a", veće sudjelovanje javnosti u odlučivanju na lokalnoj razini, veću sposobnost djelovanja udruga za zaštitu okoliša za praćenje provedbe novih propisa i učinkovitu zaštitu okoliša. Dobar postupak procjene utjecaja na okoliš predstavlja moderni instrument demokratizacije društva koji je prepoznao i 6. okolišni akcijski plan Europske zajednice utvrđivši glavne smjernice djelovanja:

"... promovirati sudjelovanje i uključivanje svih dionika društva - poslovnog sektora, građana, organizacija civilnog društva i drugih društvenih partnera - putem boljeg pristupa kvalitetnim informacijama o okolišu i suradnji u procesu iznalaženja rješenja".

Od svibnja, kada smo dostavili svoje primjedbe, javnosti nije pružena mogućnost sudjelovanja na prezentaciji nacrta Zakona. Stoga se ne može reći da je izrađivač zakona bila namjera da se provede istinska javna rasprava.

24.9.2007., Dušica Radojčić

EKO-CENTAR ZAPOČEO SA SVOJIM PRVIM AKTIVNOSTIMA

Posjet djece iz Ruša

U sklopu projekta Kapo – Zajedničkog upravljanja zaštićenim područjima Kamenjaka i Pohorja, od 28. do 30. rujna u Medulinu je boravilo desetoro djece s pratnjom iz partnerske općine Ruše iz Slovenije. Osnovnoškolcima je upriličen službeni doček u općinskoj vijećnici u Medulinu te su im uz tople riječi dobrodošlice načelnika Emila Jukopile dodijeljeni prigodni darovi. Zelena Istra je kao projektni partner osmisnila zanimljive sadržaje kojima je bio cilj da uz aktivovan odmor i razonodu djece upoznaju prirodne vrijednosti Kamenjaka i saznaju ponešto o kulturno-povijesnoj baštini ovog dijela Istre. Djecu je oduševio Amfiteatar i fortifikacija Povijesnog muzeja Istre s prekrasnom panoramom grada, no šetnja kroz stari grad je pokazala da Pula može otkriti još mnoštvo zanimljivosti. Naše su aktivistice drugoga dana uz pomoć nadzornika JU Kamenjak vodile obilazak poučne staze na Kamenjaku nakon čega je uslijedilo dugo očekivano kupanje u moru. Na kraju

svojega posjeta, djeца su imala priliku uživo se susresti s ljepotama jadranskog podmorja o kojem su prethodno imali priliku čuti na predavanju te možda po prvi put u životu imala priliku držati malu rakovicu i zvjezdaču u rukama.

Ovo je prva u nizu aktivnosti kojom se najavljuje otvaranje posjetiteljskog edukacijskog centra u Premanturi posvećen zaštićenom krajobrazu Donjem Kamenjaku i medulinskom arhipelagu. Želja nam je da ovakvih ugodnih posjeta bude što više i nadamo se da će razmjena djece postati

tradicija koja će zbližavati poluotok Kamenjak i planinsko Pohorje pokazujući kako i naizgled dva različita područja mogu imati puno zajedničkih dodirnih točaka i međusobno se nadopunjavati.

29.09.2007 Martina Hervat

PREZENTACIJA PROJEKTA MOBILIZACIJA JAVNOSTI ZA SUDJELOVANJE U PROCEDURAMA PROCJENE UTJECAJA NA OKOLIŠ

MoJa PUO

U prostorijama Zelene Istre smo 28. rujna organizirali konferenciju za medije na kojoj smo predstavili projekt MoJa PUO. Postojeći hrvatski Pravilnik o procjeni utjecaja na okoliš ne omogućava učinkovito sudjelovanje javnosti u procesu odlučivanja o nekom novom zahвату u prostoru: oni koji utječu na okoliš daleko su premoćniji od onih koji su pogođeni utjecajem na okoliš, istina o utjecaju često se prilagođava interesima investitora, građani se prekasno uključuju u postupak, a njihove se primjedbe i zabrinutost najčešće ne uzimaju u obzir. Građani su obično stavljeni pred gotov čin, a sam **postupak javnog uvida i rasprave puko je zadovoljavanje zakonom predviđene procedure i u većini se slučajeva svodi na sredstvo za opravdavanje interesa investitora.**

Hrvatska je trenutno u procesu usklađivanja svog zakonodavstva na tom području s europskim standardima. Novi će propisi donijeti složenije i, vjerujemo, bolje mehanizme odnosno mogućnosti sudjelovanja javnosti u procedurama procjene utjecaja na okoliš (PUO) i strateške procjene utjecaja na okoliš (SPUO), ali njihovo uvođenje, koje se predviđa u 2. polovini 2007. i početkom 2008., nije samo po sebi dovoljno za učinkovitost. Zelena Istra je, stoga, s 5 udruga za zaštitu okoliša, Sunce-Split - kao glavnim partnerom i udrugama

Eko Pan-Karlovac, Franjo Košćec-Varaždin, Zeleni Osijek-Osijek i Divina Natura-Metković, pokrenula 18-omjesečni projekt "MoJa PUO" tijekom kojeg će se široj javnosti pružiti informacija o novim propisima, mogućnostima sudjelovanja i najboljoj praksi putem publikacija, seminara i info-centara. Među očekivanim rezultatima su "smanjivanje demokratskog deficitia" boljim razumijevanjem i primjenom principa sudjelovanja javnosti u procedurama procjene utjecaja na okoliš, veće sudjelovanje javnosti u odlučivanju na lokalnoj razini, veća sposobnost djelovanja udruga za zaštitu okoliša za praćenje provedbe novih propisa, te učinkovitija zaštita okoliša.

Cilj projekta je informiranje i edukacija građana i okolišnih organizacija civilnog društva o novim propisima, te obuka za korištenje novih mogućnosti i mehanizama sudjelovanja. Projektom će se provesti informiranje i trening koji će teći paralelno s procesom usvajanja novih zakonskih propisa koji reguliraju procjenu utjecaja na okoliš. Vlada trenutno radi na izgradnji potrebnih administrativnih struktura i kapaciteta za primjenu novih propisa te na obuci svojih službenika - mi ćemo, u suradnji s udrugama članicama mreže Zeleni forum, ovim projektom obučiti okolišne udruge i šиру javnost.

28.9.2007., Dušica Radočić

Ljetne eko-radionice u Medulinu

Eko-radionica "Život u moru-bodljikaši" treća je u nizu radionica koje smo organizirali s učenicima osnovne škole u Medulinu. Mali istraživači-ronioci zajedno sa svojim učiteljicama i voditeljicama uputili su se na Kamenjak starim vojnim kamionom koji je dodatno pridonio atmosferi jednog pravog terenskog istraživanja.

Kolovoz i rujan 2007.

U uvali Polje djeca su pogledala dokumentarni film o bodljikašima te kroz kratko predavanje naučila nešto i o osnovama ronjenja na dah. Opremljene maskama i perajama te novostečenim znanjem dvije su se ekipe trudile izroniti što više bodljikaša te tako prikupiti što više bodova za svoju ekipu. U natjecateljskom duhu i direktnim kontaktom sa morem i organizmima djeca su puno toga naučila. U posljednjoj radionici stečeno su znanje odmjerili u kvizu u kojem su demonstrirali i svoju brzinu i spretnost. Izradili su dva plakata od fotografija sa svih radionica i dodali vlastite komentare kako bi putem oglasne ploče svoje dojmove prenijeli svojim vršnjacima u školi.

10.09.2007., Ingrid Ugussi i Irena Burba

Zeleni telefon

U **kolovozu** primili smo 15 dojava građana i to vezane za sljedeće probleme: buka 1, gradnja 1, otpad 2, razno 6, zelene površine 2, zrak 1, životinje 2.

U **rujnu** primili smo ukupno 23 dojave građana i to vezane za sljedeće probleme: buka 1, gradnja 1, zračenje 1, otpad 5, promet 1, šume 1, vode 4, zelene površine 8, zrak 1.

Svinje i turizam

U blizini centra Medulina, točnije u Vrčevanu već niz godina stanovnici se bore protiv susjeda koji u svom svinjcu u samom naselju tovi na desetke svinja. Svinje se drže u nehigijenskim uvjetima, a okoliš svinjca je katastrofalni, hrana za njihovo hranjenje je razbacana svuda uokolo pa se smrad širi pogotovo u ljetnim mjesecima. Smrad, opasnost od zaraza koje prenose glodavci, muhe i komarci, narušavanje izgleda okoline, neispunjavanje sanitarno-higijenskih uvjeta onemogućuju stanovnicima Vrčevana zdrav i čist okoliš te ugrožavaju njihovo zdravlje. Uvjeti stanovanja su nepodnošljivi. Ni peticije, prijave i novinari nisu uspjeli stati na kraj takvoj nepodnošljivoj situaciji. Iako su u općini Medulin svih ovih godina negirali odgovornost za takvu situaciju mi smo pronašli članak u njihovom Komunalnom redu koji ih na to obvezuje. Iako Vrčevan ne spada u strogi centar Medulina, Upravni odjel Općine Medulin može na temelju prijave ili po službenoj dužnosti zabraniti držanje domaćih životinja i na područjima gdje je to inače dopušteno, ako narušava izgled okoline, odnosno ne ispunjava sanitarno-higijenske uvjete. Na to smo ih upozorili te su obećali da će nakon kolinja zabraniti držanje svinja tom vlasniku. Mi se nadamo da će nakon kolinja susjedi moći napokon odahnuti odnosno udahnuti....

Antene rastu kao glijive poslije kiše

Mobiteli su danas sastavni dio svakodnevice i gotovo ne možemo zamisliti suvremenii život bez njih.

U Hrvatskoj je sve više mobilnih operatera pa tako i sve više odašiljača. No, pitanje je gdje se ti odašiljači postavljaju i pod kojim uvjetima te da li netko obavještava građane o namjeri postavljanja istih. Tako nas je nazao zabrinuti građanin iz Općine Marčana točnije Mutvorana koji nam je ispričao da su tijekom vikenda nepoznati radnici podignuli antenski stup visine 15-ak metara u blizini Mutvorana. U Općini također nisu imali nikakve informacije o tome.

To je treća antena koja se tamo nalazi i možemo reći da antene operatera za mobilnu telefoniju tamo niču kao glijive poslije kiše i tako nagrđuju izgled mjesta i okolice, a prvenstveno povećavaju razinu zračenja. Stanovnici sela Cukoni (toga malog sela velikog srca, kako oni kažu) odlučni su u nastojanju da se bore protiv treće antene u svojoj okolici, te su se i sami organizirali i poslali prijavu Ministarstvu Stanovnište, osim razine zračenja antene, zabrinjava devastacija kulturne baštine i krajolika sela Mutvoran i njegove okolice. Posebice što je Kulturno-povijesna cjelina Mutvorana zaštićena od strane Ministarstva kulture i nalazi se na Listi zaštićenih kulturnih dobara.

Mi smo uputili upit tvrtci TELE2 od kojih tražimo konkretnе informacije o dozvolama, razinama zračenja, izvršenim mjerjenjima i ostaloj regulativi. Predmet smo poslali i Ministarstvu mora, turizma, prometa i razvitiča- Upravi za telekomunikacije i poštu te Hrvatskoj agenciji za telekomunikacije. U Ministarstvu su iskazali interes za preispitivanje ovog slučaja te čekamo njihov odgovor.

Da li svatko može prisvojiti dio javne površine

Da li je moguće ograditi i prisvojiti dio javne zelene površine koja je k tome i pošumljena, pitanje je koje je nekolicina građana uputilo našem Zelenom telefonu. Naime, radi se o vlasniku Vile Vulin U Tomassinijevoj 10 koji je betonskim zidom visine 1,20 m ogradio dio šumice na Sisplacu (nastavak šume Lungomare) i time proširio svoje imanje uzurpirajući dio javne površine.

Da je u našem gradu sve moguće uvjerili smo se nazivajući nadležne institucije. U Komunalnom redarstvu su upoznati sa slučajem i to su prijavili Građevinskoj inspekciji. U Građevinskoj inspekciji dobili smo informaciju da vlasnik nije ništa nezakonito izgradio budući da za betonski zid koji nije veći od 1,20 m ne treba građevinska dozvola te da je vlasnik sklopio nekakav ugovor s Gradom koji mu je ustupio tu javnu površinu-šumu.

Nazvali smo i Odsjek za imovinu koji nas je pak

uputio na Odsjek za zaštitu okoliša, ali ni tamo nismo uspjeli doći do odgovora kakav je to ugovor sklopljen i na temelju čega, da li je bilo javnog natječaja i kada, po kojoj cijeni itd. , iako smo još prije više od mjesec dana poslali zahtjev za tom informacijom.

Postavlja se pitanje zašto građanima nisu dostupne informacije o tom slučaju

budući da temeljem Zakona o pravu pristupa informacijama (NN 172/03) na to imaju pravo? Da li to znači da svaki građanin Pule od Grada može tražiti da sebi ogradi dio šume? Ukoliko je neka površina javna trebala bi biti dostupna svim građanima, a ne samo pojedincima koji je k tome koriste u privatne svrhe.

Htjeli bi dodati da su nas građani redovito obavještavali o bagerima koji su prolazili kroz šumicu do objekta, o parkiranim kamionima u šumici, o hrpmama odloženog građevinskog materijala i svim popratnim aktivnostima vlasnika objekta koji je šumicu pretvorio u svoje gradilište.

Zanimljivo je to što su medijima ustupili tražene informacije po kojima se vidi da su vlasnikove radnje nelegitimne. No, zid je još uvijek tamo, a vlasnik medijima poručuje: "Posjed je moj, samo ga još nisam kupio".

28.09.2007., Irena Burba

Zelena Istra
Gajeva 3, 52100 Pula
tel./fax. +385 52 506 065
udruga-zelena-istra@pu.t-com.hr
www.zelena-istra.hr